

Vaďovské novinky

Noviny obce Vad'ovce

*

ročník III.

1/2009

VELKÁ NOC

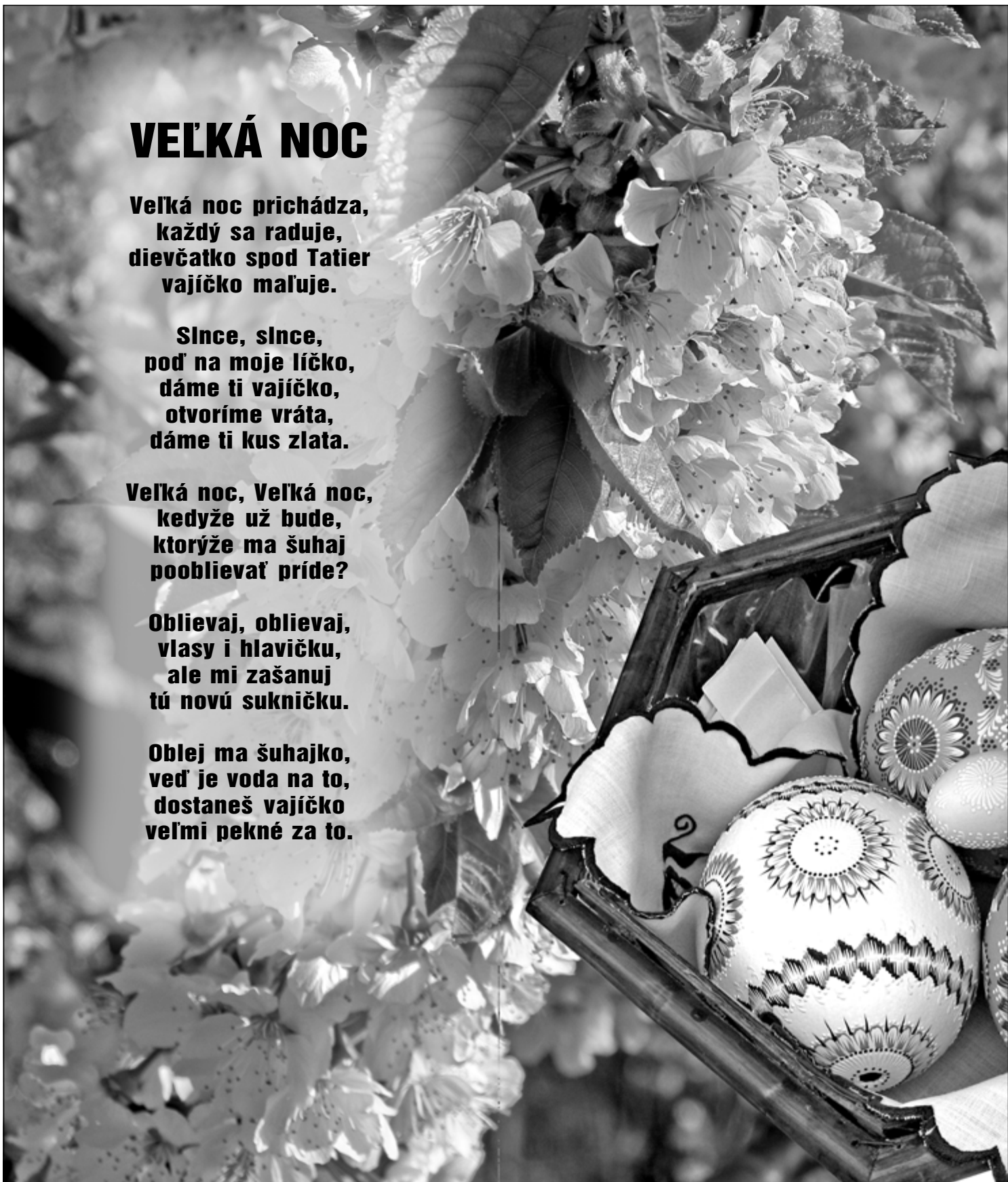
Velká noc prichádza,
každý sa raduje,
dievčatko spod Tatier
vajíčko maľuje.

Slnce, slnce,
pod' na moje líčko,
dáme ti vajíčko,
otvoríme vráta,
dáme ti kus zlata.

Velká noc, Velká noc,
kedyže už bude,
ktorýže ma šuhaj
pooblievať príde?

Oblievaj, oblievaj,
vlasy i hlavičku,
ale mi zašanj
tú novú sukničku.

Oblej ma šuhajko,
veď je voda na to,
dostaneš vajíčko
veľmi pekné za to.

Vážení spoluobčania,

držíte v rukách prvé tohtoročné číslo Vaďovských noviniek. Ani sme sa nenazdali a je tu Veľká noc. Všetci veríme, že príde i pekná, slnečná a rozkvitnutá jar. Náš život však zdá sa, nebude v blízkej budúcnosti bez starostí. Vďaka svetovej hospodárskej a finančnej kríze si budeme musieť na všeličo zvyknúť, všeličo si odrieknuť a všeličomu sa i naučiť. Zostáva nám veriť, že svet sa z tejto nepriaznivej situácie dokáže spamätať a že náš život sa postupne dostane do normálnych koľají. Prvým dôsledkom krízy, ako ste si už iste všimli, vážení spoluobčania, je zmena v separácii plastových odpadov. Do odvolania budeme od vás odoberať iba „PET“ fľaše, pretože iný plastový odpad nie je možné v našej republike v súčasnosti zhodnotiť. Pri tejto príležitosti vás, vážení občania, žiadam, aby ste do vriec nedávali spolu s PET fľašami iný odpad. Dovolím si vysvetliť, prečo. PET fľaše, ktoré od vás pozberáme, musíme pretriediť podľa farieb – priesvitné, modré, zelené a pod., inak nám ich nikto neprevezme. Pri triedení však naši pracovníci vo vreciach nachádzajú rôzny odpad: plienky, brúsne kotúče, pozmetané smeti, dokonca hygienické vložky a pod. Tento odpad musíme dať do netriedeného komunálneho odpadu, za odvoz ktorého obec platí. Nie som za to, aby sa zvýšil občanom poplatok za odvoz odpadu, hoci v našej obci je najnižší v okolí, k tomuto úsiliu však potrebujem, vážení spoluobčania najmä vašu pomoc a disciplínu. Poriadok a čistota v obci a jej okolí patria k prioritám, ktoré sa snažím zabezpečiť. Udržanie poriadku a čistoty v obci však záleží na každom z nás, preto vás prosím, najmä našu mládež, udržiavajte poriadok na verejných priestranstvách a neničte hodnoty, ktoré sa snažíme zabezpečiť ku prospechu všetkých občanov obce. Ďalšou vážnou otázkou, ktorou sa musím dennodenne zaoberať, je zníženie objemu financií, ktoré obec dostáva od štátu na výkon samosprávnych funkcií. Predbežný predpoklad pre našu obec je zníženie podielových daní cca o 1000 euro /t.j. 300 tis. SK/. Napriek tomuto nepriaznivému vývoju verím, že sa nám podarí zabezpečiť výkon samosprávnych funkcií tak, ako to vyžadujú súčasne právne predpisy a že naša obec bude i naďalej našim milým a dôstojným spoločným domovom.

Alžbeta Tuková, vaša starostka obce

Z ROKOVANIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo na svojom rokovaní dňa 10. januára 2009 a 9. marca 2009.

10.1.2009 boli prerokované nasledovné otázky:

- VZN obce o zásadách pridelovania nájomných bytov v obci Vaďovce,
- správa audítora za rok 2008,
- informácia o získaní dotácie na detské ihrisko vo výške 481 tis. SK.

Starostka obce informovala OZ o spracovaní žiadosti o dotáciu z fondu rozvoja vidieka, a súčasne OZ dohodlo postup pri podaní žiadosti o grant z fondu rozvoja vidieka – rekonštrukcia obecného úradu, fitnesscentra a centra voľného času.

9.3.2009 – boli schválené nasledovné dokumenty:

- VZN obce o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce,
- VZN o zásadách hospodárenia s majetkom obce,

- Organizačný poriadok OcÚ Vaďovce,
- VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komun. odpady v plnom znení,
- VZN o opatrovateľskej službe v plnom znení,
- Smernica obce Vaďovce pre verejné obstarávanie,
- Cenník knižničných služieb,
- VZN o držaní psov,
- VZN o malých zdrojoch znečistenia ovzdušia.

OZ schválilo za hlavnú kontrolórku obce p. Emíliu Naďovú bytom Vaďovce č. 132 a rokovalo sa i o zvyšujúcom sa počte krádeží v obci. Na základe tohto rokovania sme o pomoc v tomto smere požiadali oddelenie polície v Starej Turej. K riešeniu tohto závažného problému môžete prispieť i vy, vážení občania, a to nahlásením skutočností na číslo tel. 776 3333 alebo 158.

A.T.

Blahoželáme pedagógom

„Komukoľvek môžeš pomôcť, pomôž rád. Veď dávno sa hovorí, že slúžiť a pomáhať sú vlastnosti vznešených ľudí.“

J. A. Komenský

28. marec sa u nás pokladá za sviatok všetkých pedagogických pracovníkov. Je spätý s menom učiteľa národov - Jana Amosa Komenského. Tento veľký pedagóg svojou pedagogickou činnosťou i náhľadmi sa zaradil medzi významné osobnosti v dejinách myslenia. Bol jedným z prvých bojovníkov za poskytnutie vzdelania ľuďom bez rozdielu pohlavia, rasy a sociálneho postavenia. Prebojoval ideu názorného vyučovania, žiadal psychologickejší prístup k vyučovaniu i k samému žiakovi. Okrem potreby všeobecnej školskej dochádzky, vyučovania v materinskom jazyku vyslovil aj požiadavku prirodzenej výchovy, pedagogického realizmu, ako aj ďalšie pozoruhodné myšlienky o škole a učiteľovi. Bol hlboko presvedčený o tom, že dobrá škola robí človeka lepším.

V jeho ideách, humanizácii a demokratizácii školy pokračujú učiteľia i dnes. I napriek tomu, že prežívajú dobu, ktorá školstvu príliš nepraje, záleží im na tom, aby pripravili do života vzdelaných schopných

mladých ľudí. Prácu učiteľa si však mladí vedia oceniť až keď dospejú. Vtedy skutočne ohodnotia vzťah, ktorý k nim učiteľia mali. Spomenú si na pohladenie pani učiteľky v materskej škole, ktorá suplovala ich mamu. Spomenú si na pani učiteľku, ktorá ich trpezlivo učila čítať a písať a otvorila im tak cestu k poznávaniu.

Spomenú si na pani učiteľky a pánov učiteľov, ktorí na nich boli prísni a pomohli im vniknúť do tajov matematiky, poznania prírodných zákonov, nádhery literatúry a naučili ich aj spievať a športovať. Uznávajú, že pripravili svojim učiteľom radostné, ale i ťažké chvíle, že ich práca nekončí zvončením a že aj ich učiteľia majú vlastné rodiny, vlastné deti, o ktoré sa treba tiež starať.

Takýmito návratmi do žiackych a študentských čias si vytvárajú obraz o poslaní učiteľa, jeho zodpovednej práci, za ktorú patrí všetkým učiteľom úprimná vďaka. Vážení pedagogickí i nepedagogickí pracovníci základnej i materskej školy vo Vaďovciach, touto cestou vám všetkým chcem poďakovať za vašu prácu, ktorú venujete našim najmenším spoluobčanom, a zaželať vám veľa zdravia a úspechov.

Alžbeta Tuková, starostka obce

Vaďovce v prúde času

Dnes vám, vážení spoluobčania, prinášame 1. časť materiálov o erbe našej obce.

Erb obce Vaďovce

Obecné erby sú dnes neodmysliteľnou súčasťou prezentácie obce. Sú východiskom pre ďalšie obecné symboly, akými sú obecná vlajka a obecná pečať. Aj v minulosti sa najvyššia autorita v obciach – richtár opierala o jeden významný symbol, a tým bola obecná pečať. Pečatné pole týchto pečatí obsahovalo obrazec, ktorý určitým spôsobom obec charakterizoval. Obrazec na najstaršej známej pečati obce považujeme spravidla za historický symbol obce a vychádza sa z neho pri tvorbe obecného erbu.

Obrazce na obecných pečatidlách mali rozmanité podoby. Obce veľmi často siahali po symboloch poukazujúcich na pôvodné zamestnanie ich obyvateľov. Príkladmi tohto druhu symbolov sú poľnohospodárske motívy, najčastejšie roľnícke náradia alebo ich časti. Veľmi časté boli aj vinohradnícke symboly. Napr. v obecnej pečati Očkova je zobrazený strapeč hrozna s vinohradníckym nožom.

Medzi najstaršie, a zároveň najrozšírenejšie patria pečate s cirkevnými motívmi. Obsahujú väčšinou postavu alebo atribúty svätca farského kostola. Ako príklady typických cirkevných pečatí nám poslúžia historické symboly neďalekých obcí Čachtice – Sv. Ladislav, Podolie – sv. Juraj. Je len prirodzené, že spomenuté obce si svoje historické symboly ponechali aj v obecných erboch.

V prípade Vaďoviec sa stretávame s ďalším druhom obecnej symboliky a to sú motívy, ktoré čerpajú z bohatej zvieracej ríše. Z pôvodných pečatných pamiatok vieme, že Vaďovce mali vo svojom historickom symbole orla. Najstaršie známe pečatidlo, s ktorým richtár Vaďoviec potvrdzoval písomnosti je z roku 1655. V pečatnom poli je zobrazený symetricky štylizovaný orol s krížikom na prsiach. Latinsky

písaný kruhopis znie: „SIGILLUM. VADIOCENSE. REGENS. A /NNO/ D /OMINI/ 1665. Voľný preklad: Obnovená pečať Vaďovce, roku pána 1655“. Druhé známe pečatidlo pochádza z 18. storočia a má maďarský písaný kruhopis: „Vagyocz kosig:el oljarosag 1)

Orol ako symbol

Orol sa už v staroveku dostal do sveta symbolov. V antike bol symbolom sily a víťazstva a bol znázornený na koruhvách rímskych légii. Antické knihy o zvieratách mu pripisovali schopnosť dívať sa do slnka bez žmurknutia a lieť v nebeských sférach neprístupných človeku, bol atribútom najvyššieho boha Jupitera. Fragmentálny starobabylonský text hovorí o kráľovi Etanovi, ktorého vyniesol orol do nebeských výšav. Aj v starej Číne bol orol symbolom sily a vôle. Orol bojujúci s hadom bol znakom indického Garudu, podobný orol sa nachádza i v erbe aztéckeho hlavného mesta Tenochtitlan, dnes Mexiko. Orol má svoju symboliku aj v kresťanstve. Je atribútom Jána Evanjelistu a je jednou z apokalyptických bytostí /Apokalypsa 3,9/. Orlí let vo veľkých výškach sa často chápe ako symbol Kristovho nanebevstúpenia.

V stredoveku sa hneď od vzniku erbov stal orol veľmi frekventovaným heraldickým znamením. V európskej heraldike bol popri levovi najčastejším erbovým zvieratom. Pre hrdinské vlastnosti pripisované orlovi, dávali si ho do štítu mnohí panovníci, napr. nemeckí králi, bavorskí, sliezski a rakúski vojvodcovia, brandenburskí markgrófi a poľskí králi. Niektoré panovnícke erby sa pretvorili do štátnych znakov.

Orol v heraldike bol vždy symetricky štylizovaný. Táto snaha po symetrii viedla heraldických výtvarníkov k tomu, že sa zobrazoval ako dvojhlavý orol. Takýto orol je už od roku 1433 erbom rímsko – nemeckého cisára. Pôvod dvojhlavosti sa špekulatívne odvodzuje aj od dvojitej funkcie „rím-

sko – nemeckého cisára“ a „nemeckého kráľa“. 2) Orol s jednou hlavou sa v heraldike zvykne nazývať aj orlica a podobne ako dvojhlavý orol má v heraldike bohaté zastúpenie. Orla a orlicu nenachádzame len v panovníckych erboch alebo v štátnych znakoch, ale i v mestskej a rodovej heraldike.

Pôvod historických symbolov mnohých obcí je možno pomerne ľahko objasniť. Často totiž znázorňujú to, čo s obcou nejakým spôsobom súvisí. Napr. pri poľnohospodárskych alebo vinohradníckych motívoch je zrejmé, že symbol chce upozorniť na pracovné zameranie väčšiny obyvateľstva obce. Pre heraldikov sú obzvlášť zaujímavé tie symboly, ktoré zobrazujú predmet, zviera, osobnosť či výjav, ktorý súvisí s názvom obce. Višňové má napr. vo svojej historickej pečati strom – višňu, ktorý po heraldickom spracovaní tvorí hlavnú figúru tzv. hovoriaceho erbu. Veľmi časté sú symboly s cirkevnou tematikou, ktoré ako sme ukázali pri Čachticiach a Podolí, obsahujú atribút alebo podobu patróna farského kostola. Do tohto druhu symbolov môže patriť aj zviera, teda aj vták ak vyjadruje atribút patróna obce. V prípade Brunoviec je napr. holubica atribútom panny Márie. Ako sme ukázali aj orol má svoje miesto v kresťanskej symbolike a je atribútom sv. Jána Evanjelistu, ale súčasne patrocínium Vaďoviec s orlom nesúvisí. Z histórie však vieme, že kostol vo Vaďovciach prešiel určitým stavebným vývojom a došlo aj k zmene patrocínia. Po roku 1779 bol prestavaný a zbarokizovaný. Pôvodne tu stál kostolík – kaplnka, ktorú dal v roku 1424 na žiadosť čachtického farára Gabriela a zástupcov z Kostolného, Vaďoviec a Starej Turej vystavať Ctibor zo Ctiboric /inak z Beckova/. Kaplnka sa stala filiou, ktorá patrila kostolu sv. Ladislava, kráľa v Čachticiach a zasvätili ju sv. Svoradovi a Benediktovi. 3) Táto dvojica svätcov bola v ranom stredoveku v Uhorsku veľmi uctievaná a v roku 1083

ju pápež Gregor VII. dokonca menoval za patrónov celej krajiny. Pre územie Slovenska boli svätci zvlášť významní, pretože podľa tradície pustovníka sv. Benedikta a tiež aj sv. Svorada bola na Skalke pri Trenčíne. Sv. Benedikta, o ktorom sa niektorí historici domnievajú, že pochádza zo Slovenska, pripravili o život neďaleko pustovne zbojníci, keď ho hodili zviazaného do Váhu.

Podľa legendy jeho telo nemohli dlho nájsť, až naň upozornil orol. 4) Aj z tohto dôvodu sa stal orol jedným z atribútov sv. Benedikta. A takto sme našli možnú súvislosť medzi kostolíkom, teda aj Vaďovcami a ich obecným symbolom – orlom. Upozorňujeme však, že sa jedná len o možnosť viac – menej hypotetickú, pretože priamy dôkaz, ktorý by našu úvahu potvrdzoval, neexistuje.

V súvislosti s rozšírením orla a orlice v rodových erboch môžeme uvažovať aj o ďalšej možnosti ako sa stal orol vaďovským symbolom. Orla vo svojom erbe mal napr. aj šľachtický rod Országhovcov, ktorému patrilo čachtické panstvo, teda aj Vaďovce v r. 1436 – 1567.

1) Novák J.: Slovenské mestské a obecné erby, Bratislava 1967, str. 225

2) Hans Biedermann, Lexikon symbolov, Bratislava 1992, str. 209-211

3) patronizácia sv. Svorada a Benedikta je doložená v listine z roku 1436, ktorá je uložená v Maďarskom krajinom archíve v Budapešti /MOL/ pod signatúrou 12 912.

4) Legenda hovorí: „...prišli k nemu zbojníci a v nádeji, že uňho nájdú mnoho peňazí, odvedli ho nad riekou Váh, tam ho zviazali a hodili do vody. Ľudia dlho hľadali jeho telo, ale nemohli ho nájsť. Zbadali, že orol cez celý rok sedával na brehu Váhu a čosi pozoroval. To bol znak, že na tomto mieste treba hľadať telo. Istý muž sa teda ponoril do vody a našiel Benediktovo telo. Bolo neporušené, akoby iba nedávno zomrel.“

Poučte a pobavte sa pri čítaní keltského horoskopu

Kelti alebo (najmä pre oblasť Galie) Galovia alebo Gali boli príbuzné etnické skupiny indoeurópskeho pôvodu, ktoré od pol. 2. tis. pred Kr. začali pôsobiť v južných častiach strednej Európy a západnej Európy (od Čiech až po Francúzsko).

Keltski duchovní - druidi boli spätí s prírodou, preto je ich horoskop zostavený podľa 22 rôznych stromov, pričom každý strom je symbolom iného typu človeka. Zaujímavosťou keltského horoskopu však nie je len charakteristika podľa stromov, ale najmä to, že tieto charakteristiky sú zostavené podľa paralelných dátumov, napr. január - jún alebo máj - november, ako i to, že pre deň slnovratu majú jeden symbol stromu pre jediný deň. Nájdite si svoj strom podľa dátumu narodenia a potom si nižšie môžete prečítať vašu charakteristiku podľa daného stromu.

BOROVICA narodení 19.2 - 29.2 narodení 24.8 - 2.9.
 BREST narodení 12.1 - 24.1 narodení 15.7 - 25.7
 BREZA len narodení 24.6.
 BUK len narodení 22.12.
 CÉDER narodení 9.2 - 18.2. narodení 14.8. - 23.8.
 CYPRUS narodení 25.1. - 3.2. narodení 26.7. - 4.8.
 DUB len narodení 21.3.
 FIGOVNÍK narodení 14.6. -23.6. narodení 12.12.-21.12.
 GAŠTAN narodení 15.5. -24.5. narodení 12.11.-21.11.
 HRAB narodení 4.6. -13.6. narodení 2.12.-11.12.
 JABLOŇ narodení 23.12. -1.1. narodení 25.6. - 4.7.
 JARABINA narodení 1.4. -10.4. narodení 4.10.-13.10.
 JASEŇ narodení 25.5. -3.6. narodení 22.11.-1.12.
 JAVOR narodení 11.4. -20.4. narodení 4.10.-23.10.
 JEDLA narodení 2.1. -11.1. narodení 5.7. -14.7.
 LIESKA narodení 22.3. -31.3. narodení 24.9. -3.10.
 LIPA narodení 11.3. -20.3. narodení 13.9. -22.9.
 OLIVA len narodení 23.9.
 ORECH narodení 21.4. -30.4. narodení 24.10.-3.11.
 TIS narodení 1.5. -14.5. narodení 4.11. -11.11.
 TOPOL narodení 4.2. -8.2. narodení 5.8. -13.8.
 VRBA narodení 1.3. -10.3. narodení 3.9. -12.9.

STRUČNÁ SYMBOLIKA JEDNOTLIVÝCH STROMOV

JEDLA - Ľudia narodení pod symbolom Jedle sú cieľavedomí, hrdí a vznešení, ale i rezervovaní, neprístupní a zdržanliví. Vyznačujú sa eleganciou, dôstojnosťou a originalitou. Sú ambiciózni v dosahovaní cieľov, spoľahliví a pracovití, môžu byť však i tvrdohlaví, chladní alebo náladoví.

BREST - Ľudia narodení pod symbolom Brestu sú obvykle zodpovední a oddaní, pokojní a vedia sa ovládať. Oplývajú duševnou pohodou a ich vnútorná harmónia pôsobí priaznivo na ich okolie. Sú dôveryhodní a rozvážni, sú však zároveň kritickí sami k sebe i k iným a môžu mať sklon k moralizovaniu.

CYPRUS - Človek - Cyprus je optimistický, tolerantný a originálny. Má zmysel pre humanitu a je spoločensky založený. K priateľom a známym je veľkorysý a obetavý, ako i k ľuďom, ktorých má rád. Môže však byť niekedy pohodlný, excentrický a taktiež sa môže snažiť iných ovládať alebo presadzovať svoje názory.

TOPOL - Topol je spoľahlivý a obetavý, na druhej strane však môže byť neistý, ťažšie sa prispôsobuje a môže mať sklony k pesimizmu. Človek narodený v znamení Topola nie je domýšľavý, cíti potrebu pomáhať, je však vyberavý, a preto často ostáva osamelý. Má srdce schopné veľkých citov, ale málokedy dosahuje uspokojenie v láske.

CÉDER - Ľudia narodení pod symbolom Cédra túžia po dobrodružstvách, sú nepokojní, netrpeliví, ale zároveň originálni a zdravo zvedaví. Majú radi iných ľudí, sú optimistickí a kreatívni. Majú radi zmenu a radi sa stretávajú s tými, ktorí majú podobné názory alebo záujmy.

BOROVICA - Borovice sú starostlivé a pracovité, ale i emotívne a zraniteľné. Obvykle sú príťažlivé pre opačné pohlavie, pretože sú dobrými spoločníkmi. Sú však zároveň ovplyvniteľné svojím okolím a inými ľuďmi, s ktorými sa radi stretávajú. Niektoré veci si berú títo ľudia príliš osobne.

VRBA - Ľudia narodení pod symbolom Vrby sú vnímaví a obetaví a majú dobrú intuíciu. Sú však zároveň precitliví a náladoví, hlavne pokiaľ ide o ich citový život. Radi snívajú a obvykle sú romantickí. Pretože

sú veľmi senzitivní, len ťažko nachádzajú pochopenie u iných ľudí, ktorí ich ľahko využívajú.

LIPA - Lipy sú obvykle dôverčivé a v živote sa zdanlivo nechávajú ovplyvniť inými. Často žijú akoby mimo tento svet, napriek tomu mnohí z týchto ľudí majú úspech v živote alebo v oblasti kariéry. Napriek ich čiastočnej ovplyvniteľnosti, ak si raz utvoria svoj názor, veľmi neradi ho opúšťajú.

DUB - Ľudia narodení pod symbolom Dubu sú energickí, vitálni, tvrdohlaví a vytrvalí, ale i veľmi odvážni a optimistickí. Ťažko sa prispôbujú akýmkoľvek obmedzeniam v živote. Sú vášniví a v podstate vo svojom vnútri romantickí. Sú spravodliví a vždy sa dokážu zastať slabšieho.

OLIVA - Olivy sú vyrovnané a dokážu uchovať tajomstvo. Majú pokojnú, rozvážnu povahu, sú tolerantné. Títo ľudia sú premýšľavé povahy, ktoré majú schopnosť ponoriť sa hlboko do svojich myšlienok a uvažovať o veciach, ktoré iným pripadajú vzdialené. Majú zmysel pre domov.

LIESKA - Ľudia narodení pod symbolom Liesky sú láskaví, spoločenskí, tolerantní, avšak niekedy náladoví. Majú zvláštnu príťažlivosť, čím môžu vplyvať na iných ľudí. Majú predstavivosť, sú intuitívni a dokážu sa vždy do pocitov druhých. Niektorí z týchto ľudí majú vysoký intelekt.

JARABINA - Človek - Jarabina je vášnivý, spontánny, energický a dôvtipný, ale i nevyrovnaný a impulzívny. Niektorí z týchto ľudí vyzerajú krehko, ale zdanie klame, ich vnútorná sila je veľmi veľká a vedia svoj život usmerniť, i keď niekedy sa radia viac srdcom než rozumom, čím sa často zrania.

JAVOR - Ľudia narodení pod symbolom Javora sú ctížiadostiví, inteligentní, energickí, majú predstavivosť, výbornú pamäť a sú kreatívni. Majú hrdosť a originalitu, môžu byť však občas rezervovaní alebo dokonca cynickí. Vo vzťahu sa môžu snažiť ovládnuť svojho partnera.

ORECH - Orech je trochu protikladný. Na jednej strane je vytrvalý, veľkodušný a melancholický, ale na strane druhej môže byť žiarlivý a pociťovať vnútorný nepokoj, čo často vedie k egoizmu, nedostatku prispôsobivosti alebo prehnanej ctížiadostivosti. Je veľmi inteligentný, ale často je viac obdivovaný než milovaný.

TIS - Ľudia narodení pod symbolom Tisu sú veľmi citliví a prívetiví, majú veľkú tvorivosť a fantáziu, bývajú filozoficky a intelektuálne založení. Zvýšená senzitivnosť však môže viesť k pesimizmu. Títo ľudia majú tiež vzťah k mystike a hĺbku myslenia, hlavne tí, ktorí sú narodení v novembri.

GAŠTAN - Človek - Gaštan je obvykle navonok rozvážny, i keď vo svojom vnútri je vášnivý. Je sebakritický, hlboko spravodlivý a má zmysel pre rodinu, ktorej je oddaný a dokáže sa pre ňu obetovať. Obvykle je verný a ak sa skutočne zamiluje, veľmi ťažko sa od partnera odpúta.

JASEŇ - Ľudia narodení pod symbolom Jaseňa sú impulzívní, odvážni, nezávislí a majú radi dobrodružstvo, zároveň sú však i tvrdohlaví a niekedy aj sebeckí. Vo svojom okolí sú však väčšinou obľúbení, pretože sú svojím spôsobom originálni a dokážu druhých rozveseliť.

HRAB - Hrab je premýšľavý, inteligentný, svedomitý, poriadkumilovný, ale i nedôverčivý a vo svojom vnútri veľmi citlivý. Od iných potrebujú oddiv a pochvalu, inak sa môžu cítiť nedocenení. Sú veľmi čestní a často sa v priebehu života uzatvárajú do seba, pretože ich iní ľudia sklámú.

FIGOVNÍK - Ľudia narodení pod symbolom Figovníka sú väčšinou intelektuáli, avšak s veľkým zmyslom pre humor. Sú tolerantní, chápu, ctížiadostiví. Niektorí z nich môžu byť veľmi pohodlní alebo pôžitkárski. Oplývajú silnou osobnosťou, obvykle majú radi prírodu či zvieratá.

BREZA - Brezy sú obvykle skromné, diskrétna a spoľahlivé so zmyslom pre duchovnú stránku života. Ich život je väčšinou obrátený dovnútra, preto majú radi knihy, ako i ľudí, ktorí sú podnetní pre ich duchovný rast a ktorí ich niečím obohacujú. Niekedy však môžu mať sklon k prehnanej kritike.

BUK - Ľudia narodení pod symbolom Buka sú vytrvalí, pracovití, ctížiadostiví, rozvážni a šetrní, ale i rezervovaní až chladní a niekedy prísni alebo lakomí. Dbajú o svoju povesť a spoločenský život, dokážu ísť húževnato za svojím cieľom, uplatniť sa v živote. Má zmysel pre rodinu, ale málokedy ustupuje.

JABLOŇ - Ľudia narodení pod symbolom Jablone sú sympatickí, obvykle majú zvláštny šarm. Obvykle sú láskaví a vnímaví, nájdu sa však i zdržanliví a cieľavedomí jedinci, čo platí najmä pre decembrové Jablone. Naopak, ľudia narodení v júni a v júli bývajú často i sentimentálni a citliví.

Včelári a jar

Po dlhej studenej zime prichádza jar, príroda sa prebúda, a čoskoro sa prebudia i včielky, ktoré až do jesene budú neúnavne pracovať na opelení kvetov v našom okolí. Prinášame vám niekoľko informácií o týchto malých, vzácnych živočíchoch a veríme, že vás naše informácie zaujmú a podnietia k ich ochrane.

Včela medonosná (*Apis mellifera*) žije v početných spoločenstvách - včelstvách. Včelstvo je z hľadiska sociologického rodina, tvorená matkou a jej potomkami - robotnicami a trúdami. Robotnice zbierajú peľ a nektár kvetov, z ktorého neskôr vzniká med. Spoločne žijú pohromade najmenej dve generácie včiel a je medzi nimi aktívna súčinnosť. Žiadna medonosná včela nemôže žiť dlhšiu dobu sama, je odkázaná na pomoc svojich družiek. Včela medonosná je blanokrídly hmyz. Niektoré včely žijú samotársky, ale včely ktoré sa vyskytujú v našich krajoch, vytvárajú spoločenstvá, ktoré sa nazývajú včelstvá. Pojmom včelstvo rozumieme spoločenstvo zahrňujúce jednu včeliu matku nazývanú aj kráľovnou, v lete asi 40 000 až 60 000 robotníc a v období rozmnožovania niekoľko stoviek až tisíc trúdov. Jedno spoločenstvo obsahuje asi 40 000 až 70 000 jedincov. Telo každého včelieho jedinca sa skladá z hlavy, hrude a bruška. Včely majú dva páry blanitých krídel a 3 páry nôh, pod bruškom majú peľový košík, do ktorého zbierajú peľ. Včely produkujú rôzne vysoko biologicky hodnotné produkty, ako je med, včelí jed (apitoxín), propolis a vosk. Včelí med pomáha najmä pri liečení porúch trávenia, dýchania a krvného obehu a bežne sa používa ako sladidlo do čaju namiesto rafinovaného cukru. Včelie pichnutia majú aj priaznivé účinky. Najmä pri reumatických ochoreniach pôsobí včelí jed liečivo a utišujúco. Propolis má veľmi silné protibakteriálne a antiseptické účinky, z pôsobuje znecitlivenie a rýchle hojenie rán a je používaný v zubárstve. Peľ sa používa na výrobu liekov a koz-

metických prípravkov. Vosk sa používa v autokozmetike. Kedysi sa včelí vosk používal namiesto parafínu na výrobu sviečok. Včely pri hľadaní a zbieraní nektáru mimovoľne opelujú kvety a prispievajú tak k ich oplodňovaniu. Pri zbieraní nektáru z kvetov zostáva na chlpkoch nôh zachytený peľ, ktorý sa pri návšteve ďalších kvetov prilepí na ich lepkavú bliznu a vtedy nastáva opelenie. Ak včely pichnú žihadlo do teplokrvného živočicha, zomrú, pretože spolu so žihadlom so spätnými háčikmi sa im vytrhne aj jedová žľaza. Voľne žijúce včely žijú v lesoch a hniezda si zakladajú v dutinách stromov alebo skál. Človek im však už odpradáva poskytoval umelé dutiny, a tak sa prispôbili životu v úloch, kde majú stálu ľudskú opateru. Hniezdo sa skladá z viacerých vertikálnych voskových plástov, ktoré pozostávajú zo šesťhranných buniek. O stavbu hniezda a o jeho údržbu sa starajú robotnice. Každá robotnica má krátky život, ale plní viacero funkcií, najhlavnejšou funkciou je samozrejme produkcia medu. Včely si podávajú správy o hojnosti potravy, aj o smere a vzdialenosti od úľa. Robotnice, ktoré sa vracajú z vonku do úľa, tancujú dorozumievací tanec a podľa tvaru kriviek, ktoré pri ňom opisujú, podľa ich veľkosti a smeru sa ostatné včely dozvedia potrebné údaje. Orientačným bodom je slnko, a to aj vtedy, ak je za mrakom. Najvzácnejším produktom včiel je med. Med je viskózna sladká a lepkavá kvapalina, ktorú vytvárajú včely zahusťovaním sladkých štiav - predovšetkým nektáru kvetov. Med má zvláštnu chuť, pre ktorú mu niektorí ľudia dávajú prednosť pred cukrom a inými sladidlami. Má vhodné chemické vlastnosti pre pečenie. Kvapalný med sa nekazí. Vďaka vysokému obsahu cukru ničí baktérie procesom nazývaným osmolýza. Nemôžu sa na ňom oschýtiť ani kvasinky zo vzduchu, pretože obsah vody je príliš nízky.

Prírodný neupravený med má obsah vody asi 14 % - 18 %. Ak je obsah vody pod 18 %, nemôže sa v mede množiť prakticky žiadny organizmus. Rozborom peľov a výtrusov (rastlín) v neupravenom mede (melisopalynológia) sa dajú určiť kvety, z ktorých bol zozbieraný. Med je zmes cukrov, vody a iných zložiek. Špecifické zloženie medu závisí najviac od zmesi kvetov navštívených včelami, ktoré med produkovali a liší sa podľa lokality, obdobia, sezóny a jednotlivých včelstiev. Hmotnosť 1 litra medu je asi 1,4 kg. I v našej obci sú včelári, ktorí majú umiestnené svoje včelstvá v katastri obce. Sú to: p. Tomáš Baranovič, p. Ľudovít Fabian, p. Ján Ježo, p. Tomáš Matušovič, p. Ing. Milan Orlich, p. Ján Pilát, p. Milan Pilát a p. Ján Tuka. Naši včelári majú spolu 54 rodín včelstiev. My ostatní máme vďaka týmto malým obyvateľom včelých úľov na jeseň bohatú úrodu ovocia. Vážení občania, včely sú pre život našej planéty veľmi dôležité, dokonca sa dá povedať, že nevyhnutné. Nositeľ Nobelovej ceny Albert Einstein k téme existencie ľudstva na planéte Zem povedal známu vetu: „Keď vyhynie posledná včela, ľudstvo bude žiť už len pár rokov“. Zostáva nám veriť, že sa naučíme včielky-robotnice spoločne chrániť, čím prispejeme k udržaniu zdravého životného prostredia i pre budúce generácie.

Do pozornosti našim gazdinkám!

I medovník má svoju históriu. Receptúra medovníka - Marlenky pochádza z Arménska, ale obľúbenosť tohoto dezertu u nás každoročne stúpa. Dostať ho v cukráňach, pripraviť si ho však môžete i sami. Je to síce prácnejší recept, ale za tú karamelovú chuť určite stojí.

Ingrediencie:

- cesto: budeme potrebovať: 100 g masla, 4 lyžice medu, 180 g cukru, 1 kávovú lyžičku octu, 1 kávovú lyžič-

ku jedlej sódy, 2 vajcia, 700 g hladkej múky

- krém: 200 g masla, 1 sladené kondenzované mlieko, mleté vlašské orechy, kakao, koňak podľa chuti /rum/

Časová náročnosť: zhruba 60 minút i s pečením

Postup pri príprave medovníka.

Príprava cesta na medovník: Zmiešame ocot so sódou. Maslo, cukor a med vložíme do hrnca, vymiešame, pridáme sódu s octom a zmes dáme nad plameň (zmes je možné šľahať i nad parou). Za stáleho miešania pridáme vajcia. Miešame zmes na medovník tak dlho, kým sa na povrchu neobjaví pena a zmes nezchodne. Nasledne hrniec z plameňa odstavíme. Zmes necháme mierne vychladnúť, pridáme hladkú múku a vypracujeme cesto, ktoré prikryjeme a hodinu necháme odpočívať. Potom cesto na medovník rozdelíme do guľičiek (8-10). Trúbu predhrejeme na 180 stupňov. Každú z guľičiek vyvalkáme na tenkú placku (nejideálnejší je guľatý tvar - pomôžeme si pri vykrajovaní napr. pokrývkou) a dáme piecť (každá placka zhruba 3-4 minúty).

Príprava krému na medovník: Základom krému na medovník je sladené mlieko, ktoré varíme zhruba 3 hodiny v konzerve celkom ponorenej do vody. Mlieko necháme vychladnúť, vyklopíme (varením vznikne skaramelizovaná hnedá hmota) a rozšľaháme s maslom. Podľa chuti pridáme mleté vlašské orechy a koňak (rum).

Medovník na stole: Upečené, vychladnuté placky potrieme krémom a kladieme ich jednu na druhú. Poslednú placku zhora potrieme krémom na medovník a posypeme jednou plackou, ktorú sme rozdrvili a zmiešali so strúhanými orieškami alebo strúhanou čokoládou, prípadne kakaom). Na záver môžeme medovník - Marlenku ľahko poprášiť práškovým cukrom.

Dobrá chuť!

Nápady pre kuchárku

Úvodné slovo:

Ktorá kuchárka si denne nedáva otázky: Čo budem variť na obed? Čo dnes podať na večeru? Preto každej rady, každého nového nápadu sa chytá každá kuchárka ako topiaci slámky. Aby sme vám pomohli, ideme v ústrety touto novou rubrikou.

Aby bolo hneď od začiatku jasno, nebude to tak jednostranná záležitosť. Naše možnosti sú tiež obmedzené. A tak milé kuchárky či aj kuchári, vyzývame vás k spolupráci. Odhalte i vy tajomstvá svojich receptov, popýšte sa svojimi schopnosťami a úspechmi. Možno nájdeme aj spôsob ako odmeniť vynikajúce nápady, ktoré nemusia byť len vaše odskúšané nápady, ale tak trochu i odkukané, odpočuté či vycítané.

Chceme dosiahnuť, aby varenie bolo nie len denne sa opakujúca nuda, nezaujímavá činnosť, ale radosť z tvorivej práce, aby nápady povzbudili aj vašu fantáziu.

Veď dobrá kuchárka práve fantáziu spúšťa do chodu, a aj obyčajnú demikátovú polievku dokáže pripraviť na rôznych spôsoboch ako tá mačka z Podjavorinskej básničky: Krát, krát na dva krát, variť mačka demikát.

Tak pravou nohou vpred. Autorstvo nápadov nemusíme zverejňovať. Takže, milí priatelia, od tohto čísla súťažime o najlepší recept – hlasovať budú občania a víťaz dostane certifikát: „Vaďovská zlatá vareška.“

Prvý nápad: Pretože sa blíži Veľká

noc, navrhujeme niečo chutné pod zub. Volať sa to bude

BUŽENINA

Pozná ju francúzska, nemecká a ruská kuchyňa. Je to pečené bravčové mäso v celku.

Druh mäsa: bravčové stehno alebo pliecko, najlepšie tzv. orech o hmotnosti 0,8 až 1,5 kg. Väčšie nie je vhodné kvôli prepečeniu a menší kus sa môže spáliť.

Postup prípravy: Mäso umyjeme, odstránime prebytočný tuk a posolíme. Ďalej špikujeme mäso kúskami cesnaku, (strúčik pozdĺžne prerezaný na 2-3 kúsky) tak asi 3-5 cm od seba. Ďalej mäso posolíme podľa vlastného uváženia, pokoreníme čiernym mletým korením, sladkou paprikou a snáď dosť (ďalšie korenia podľa vlastnej chuti, ale veľa korenia prebija chuť mäsa). Položíme do pekáča, obložíme pokrájanou cibuľou (1 ks stredne veľkej cibule) a podlejeme prevarenou vodou a dáme piecť do vyhriatej rúry.

Pečenie: Pečieme na miernom ohni prikryté asi 45 min., párkrát polejeme vývarom z mäsa. Po 45 min. otočíme mäso v pekáči a dopečieme ho podľa uváženia, ale už bez pokrievky.

Samozrejme čas od času podlievame.

Príloha: varené zemiaky, knedľa, dusená kapusta alebo tiež iba chlieb.

Buženina je výborná i studená k večeri alebo pri posedení.

Kuchtík -kl-

Výročia svadby a ich názvy

Výročia dňa svadby sa oslavujú už asi od 17. storočia. Tieto výročia dostali aj vlastné pomenovania. Pevne stanovené názvy výročí nikde neexistujú, preto sa v rôznych krajinách alebo regiónoch odlišujú.

Najdôležitejšie však je nezabudnúť! (najmä páni)

Deň svadby Biela svadba alebo zelená svadba

9 mesiacov Pivová svadba (vraj sa volá aj somárska svadba, ak nevesta ešte nie je tehotná)

1. výročie Bavlnená svadba
2. výročie Papierová svadba
3. výročie Kožená svadba
4. výročie Kvetinová svadba
5. výročie Drevená svadba
6. výročie Železná svadba
- 6,5. výročie Zinková svadba alebo cukrová svadba
7. výročie Vlnená svadba alebo mendená svadba
8. výročie Plechová svadba
9. výročie Hlinená svadba
10. výročie Cínová svadba
11. výročie Oceľová svadba
12. výročie Hodvábná svadba
- 12,5. výročie Petržlenová svadba
13. výročie Čipková svadba

14. výročie Slonovinová svadba
15. výročie Krištáľová svadba
16. výročie Orchideová svadba
20. výročie Porcelánová svadba
24. výročie Saténová svadba
25. výročie Striborná svadba
27. výročie Mahagónová svadba
29. výročie Zamatová svadba
30. výročie Perlová svadba
33. výročie Cesnaková svadba
35. výročie Koráľová svadba
- 37,5. výročie Hliníková svadba
38. výročie Ohňová svadba
39. výročie Smečňá svadba
40. výročie Rubínová svadba
43. výročie Olovená svadba
45. výročie Zafírová svadba
46. výročie Mramorová svadba
47. výročie Kašmírová svadba
49. výročie Cédrová svadba
50. výročie Zlatá svadba
55. výročie Smaragdová svadba
60. výročie Diamantová svadba
65. výročie Kamenná svadba
70. výročie Platinová svadba
75. výročie Korunovačná svadba
80. výročie Požehnaná svadba

... ak sa pár dožije ďalších výročí, zaslúži si zápis do Guinnessovej knihy rekordov...

Dňa 21. marca 2009 bola v Kultúrnom dome vo Vaďovciach výstava stavebníc „PUZZLE“ a papierových modelov zvieratiek. Obdivovali sme nádherné obrázky a modely, ktoré svedčia o kreativitve našich spoluobčanov.

Spoločenská kronika

Prihlásili sa k trvalému pobytu

Peter Baranovič Vaďovce č.240, Renáta Pišojová Vaďovce č.59, Andrej Kras Vaďovce č.155, Juraj Kras Vaďovce č.155, MUDr. Vladimír Cibulka Vaďovce č.282, Jarmila Cibulková Vaďovce č.282, Vladislav Holka č. 17.

VITAJTE MEDZI NAMI!

Uzavreli manželstvo

Andrea Naďová a Tomáš Múdry

Odhlásili sa z trvalého pobytu

Miroslav Kolník

VELA ŠTASTIA V NOVOM ŽIVOTE!

Zomreli

Milan Kašíl, Ľudmila Jankovská, Michal Naď.
ČEŠŤ ICH PAMIATKE!

ROK BYVOLA

Rok 2009 je podľa čínskeho horoskopu

Rok byvola

V tomto roku pocítíme ťarchu jarma zodpovednosti. Bez svedomitého úsilia nikto nedosiahne úspech. Strasti a súženia, ktoré rok Byvola prináša, sa obmedzia zväčša len na domácu pôdu. Je to vhodný čas, aby ste si usporiadali rodinné záležitosti a urobili doma veľké upratovanie. Výstrednej móde, prejavom abstraktného umenia i hypermoderným názorom venuje flegmatický Byvol iba nezúčastnený pohľad, k politike a k diplomacii má jednoznačne ľahostajný prístup. Lepšie je držať sa starej rutiny a podporovať konzervatívne snahy. Len žiadne frivolnosti! Tento rok nepochybne prinesie svoje ovocie, lebo jeho motto znie: Kto nepracuje, nech nezarába, čas na nikoho nečaká - ak sme prilenívi, aby sme zasiali, nemôžeme nikoho viniť, že nemáme čo žať. Vyskytne sa veľa vecí, ktoré si budú vyžadovať našu pozornosť, a zoznam toho, čo treba urobiť, zdanlivo nemá konca. Spartanský vplyv Byvola sa prejaví ako práskanie bičom nad našimi hlavami. Radšej sa poslušne podrobte, ako by ste zbytočne strácali čas škriepkami s vrchnosťou. Vydržte a zvíťazíte, veď rok Byvola je priaznivo naklonený disciplíne. V tomto roku vzniká väčšina konfliktov najmä z nedostatku vzájomného porozumenia a neochoty ustúpiť v nepodstatných veciach, z ničoho iného. Ale nevzdávajte sa a buďte trpezliví! Všetko sa usporiada a naše úsilie bude odmenené, pravda, ak sa budeme držať zaužívaných pravidiel. Toto obdobie nežičí podfukom pri obchádzaní práce. Rebelom hodno pripomenúť, že hoci Byvol používa mierne slová, nosí veľkú palicu, a tou je práve jeho rok.

Vaďovské novinky - vydáva: Obecný úrad Vaďovce. Adresa redakcie: Obecný úrad Vaďovce, č. tel.: (032) 7790 223, E-mail: vadovce@stonline.sk. Vychádza vo vydav. DELTA, Jiří Foldyna, tel. 0905 259 315, e-mail: delta@naex.sk. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Registrácia: EV 3220/09, zo dňa 20.3.2009. © DELTA